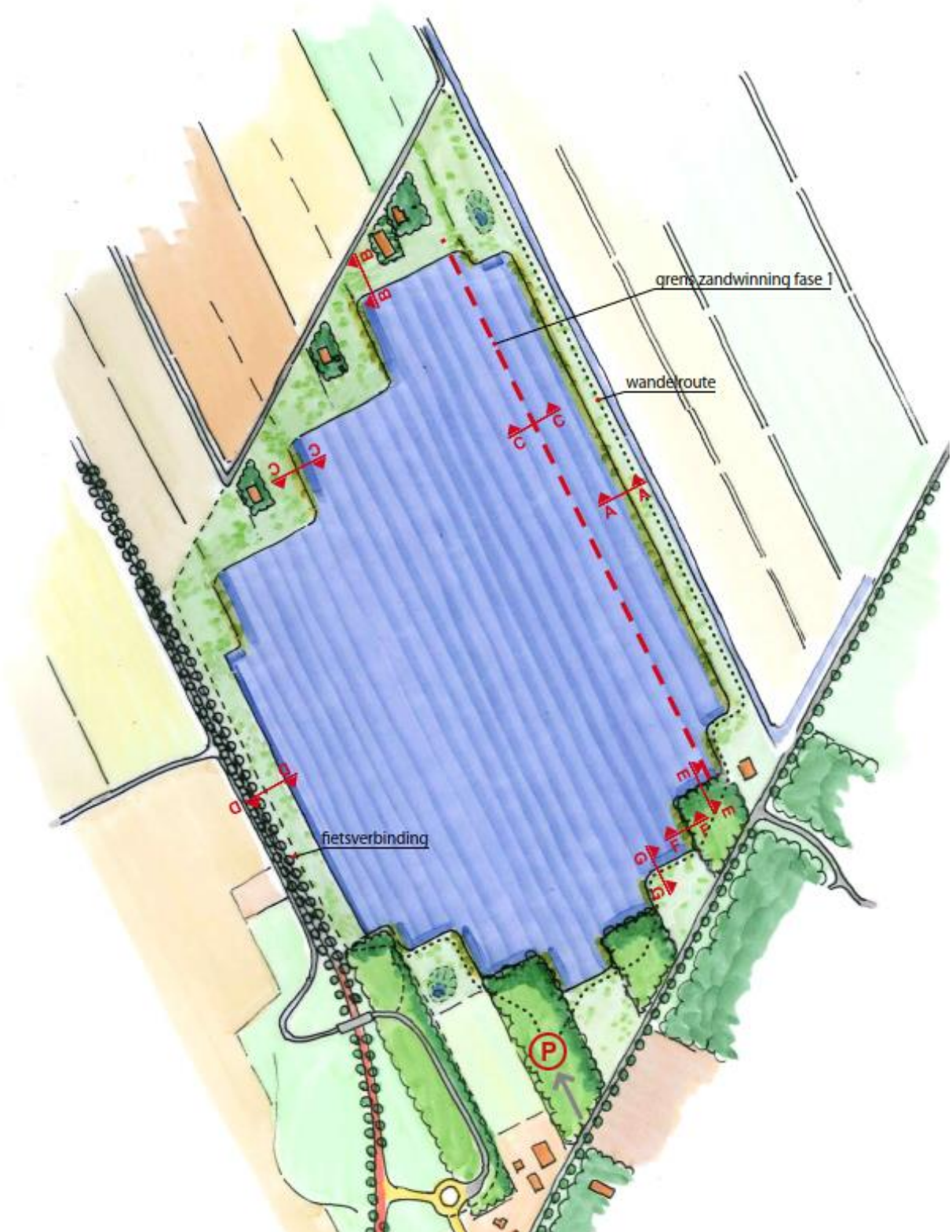

Wijzigingsplan Zandwinning Kruiselwerk fase 2

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	4
1.3	Vigerend bestemmingsplan	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Planbeschrijving	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	6
2.3	Recreatieve meerwaarde	7
2.4	Landschappelijke inpassing	8
3	Beleidskader	11
3.1	Rijksbeleid	11
3.1.1	Nationale Omgevingsvisie	11
3.1.2	Structuurvisie Ondergrond 2018	11
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Gemeentelijk beleid	13
4	Omgevingsaspecten	14
4.1	M.e.r.-beoordeling	14
4.2	Bodem	14
4.3	Water	15
4.4	Archeologie	16
4.5	Ecologie	17
4.6	Verkeer	20
4.7	Geluid	21
4.8	Luchtkwaliteit	22
4.9	Externe veiligheid	24
5	Juridische toelichting	26
5.1	Algemeen	26
5.2	Wijzigingsregels bestemmingsplan	26
5.3	Wijzigingsplan	26
6	Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid	28
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	28
6.2	Economische uitvoerbaarheid	28

Bijlagen

Bijlage 1	Gebiedsvisie en inrichtingsplan (oktober 2021)
Bijlage 2	Vormvrije m.e.r.-beoordeling (maart 2022)
Bijlage 3	Vooronderzoek milieuhygiënische bodemkwaliteit (februari 2021)
Bijlage 4	Quickscan geohydrologische effecten (maart 2009)
Bijlage 5	Archeologie Inventariserend veldonderzoek (maart 2021)
Bijlage 6	Verkennd Natuuronderzoek (april 2023)
Bijlage 7	Stikstofonderzoek (april 2023)
Bijlage 8	Akoestisch onderzoek (mei 2023)
Bijlage 9	Rapportage Luchtkwaliteit (oktober 2021)
Bijlage 10	Verslag vooroverleg

1 Inleiding

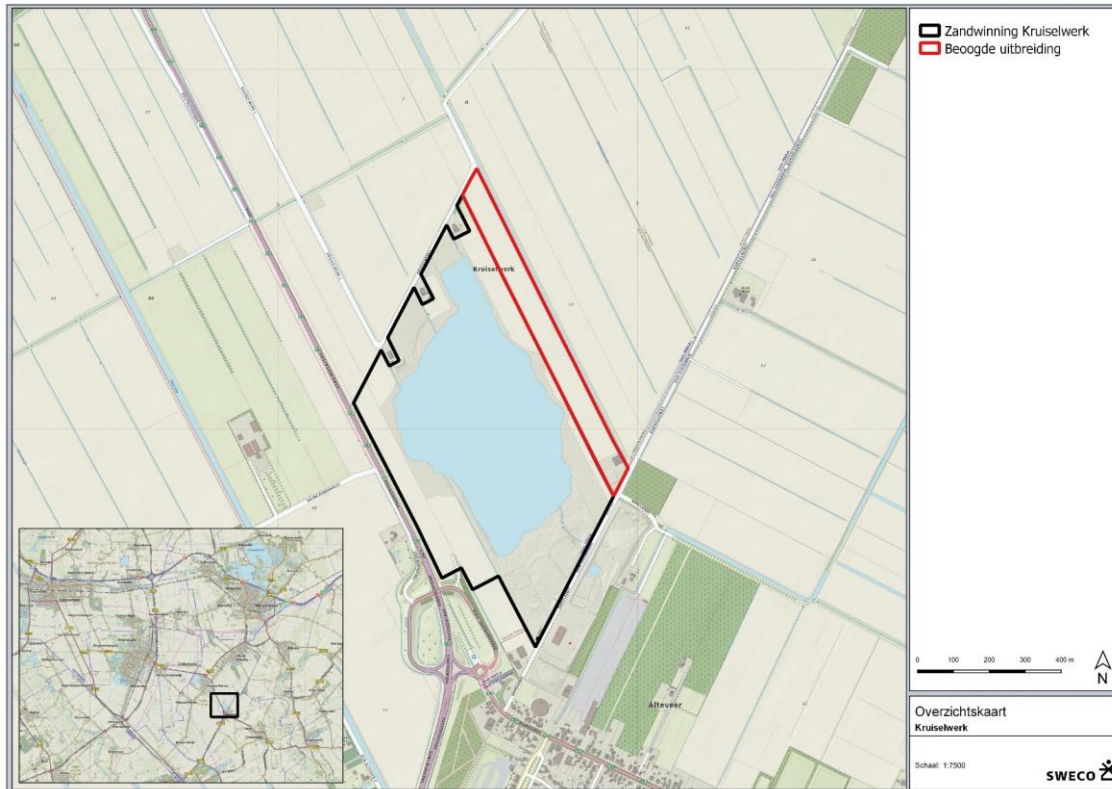
1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer H.H. Van der Velde B.V. (verder: Van der Velde) is voornemens de huidige zandwinning Kruiselwerk uit te breiden. De uitbreiding van de zandwinning Kruiselwerk is met name van belang omdat er hoogwaardig zilverzand wordt gewonnen voor industriële toepassingen. Om de zandwinning uit te breiden zal de huidige plas worden uitgebreid aan de noordoostzijde van de huidige zandwinplas.

De huidige bestemming van het plangebied waarop de beoogde uitbreiding plaatsvindt staat geen zandwinning toe (bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Pekela, vastgesteld 17 december 2019). Hierin is al wel een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor uitbreiding van de zandwinning. Hiervoor is een wijzigingsplan nodig om de bestemming Agrarisch te wijzigen naar de bestemming Bedrijf - Zandwinning. Voor dit wijzigingsplan is de Gebiedsvisie en inrichtingsplan fase 2 zandwinning Kruiselwerk (oktober 2021) gebruikt. Gemeente Pekela is bereid planologisch mee te werken aan de voorgenomen ontwikkeling door gebruik te maken van haar bevoegdheid tot wijziging van het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Daarnaast dient een ontgrondingvergunning te worden verleend door de provincie Groningen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De zandwinlocatie Kruiselwerk (figuur 1.1) ligt iets ten noorden van Alteveer aan de oostzijde van de N366 (Veendam-Stadskanaal). De locatie is omgeven door landbouwgrond en enkele vrijstaande woningen. De uitbreiding is gelegen op het kadastrale perceel gemeente Pekela, sectie I, nummer 120 en betreft circa 6,45 hectare. Hiervan is circa 4,35 hectare beoogd voor de zandwinning.

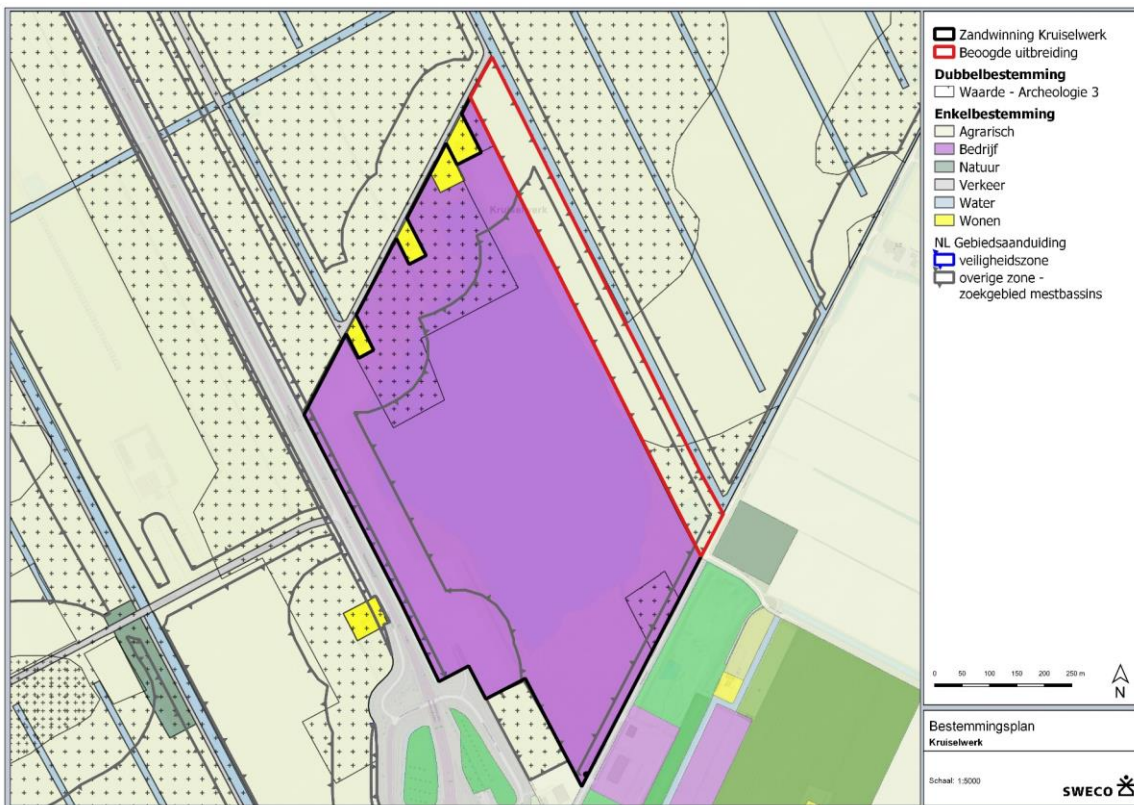

Figuur 1.1: Overzichtsk kaart zandwinning Kruiselwerk, ligging uitbreidingsgebied

De reeds bestaande zandwinning heeft een diepte van 38,0 m -NAP, ongeveer 36 meter beneden maaiveld. De uitbreiding wordt begrensd door de weg Barkelazwet aan de zuidzijde, de bestaande zandwinning aan de westzijde, de weg Kruiselwerk aan de noordzijde en het Heerendiep aan de oostzijde.

1.3 Vigerend bestemmingsplan

De zandwinning valt onder het bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Pekela, vastgesteld op 17 december 2019. In dit bestemmingsplan (zie figuur 1.2) is de huidige zandwinning (fase 1) aangeduid als 'Bedrijf - Zandwinning'. De beoogde uitbreiding (fase 2) heeft nog de bestemming Agrarisch. In de regels van het bestemmingsplan staat in artikel 3.6.3 beschreven dat de bestemming van gronden met de aanduiding 'wetgeviingszone – wijzigingsgebied 1' kan worden gewijzigd in 'Bedrijf - Zandwinning'. Na wijziging zijn de bepalingen van de bestemming 'Bedrijf - Zandwinning' van toepassing.

Figuur 1.2. Bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Pekela 2019

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op voor dit wijzigingsplan relevant rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. In hoofdstuk 3 wordt het plan beschreven. In hoofdstuk 4 komen de milieuaspecten aan bod en de daaraan verbonden onderzoeken. Voor de totstandkoming van dit wijzigingsplan worden verschillende onderzoeken uitgevoerd, waarvan de resultaten op hoofdlijnen in dit wijzigingsplan zijn verwoord. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de juridisch bestuurlijke aspecten. In hoofdstuk 6 komt de financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

2 Planbeschrijving

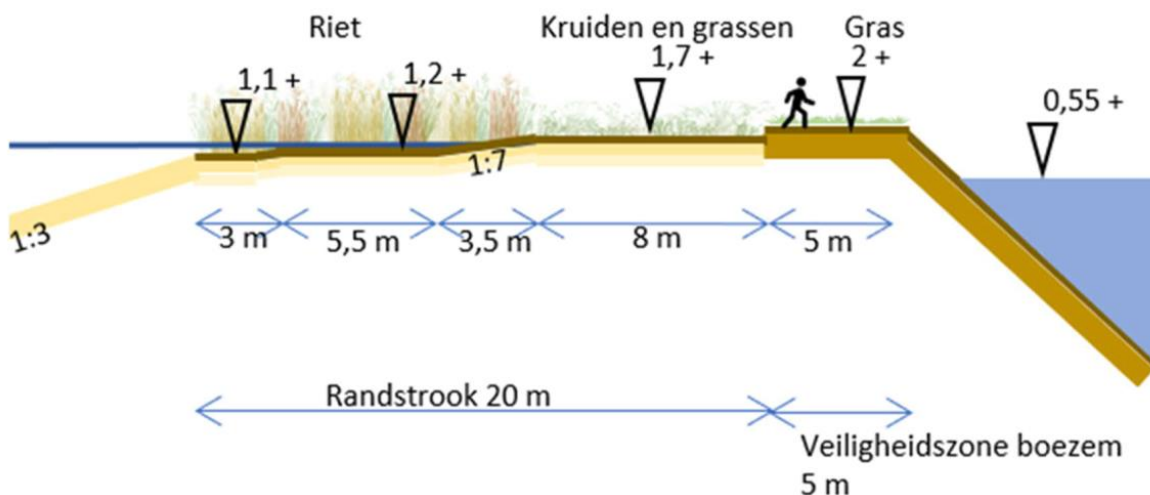
2.1 Huidige situatie

Zandwinning Kruiselwerk is een winlocatie van H.H. van der Velde B.V. waarin hoogwaardig industriezand wordt gewonnen. Deze activiteit valt onder 'Zandzuigbedrijf Het Noorden B.V.', een dochteronderneming van H.H. van der Velde B.V. De huidige productie van de zandwinplas nadert de maximale capaciteit. De maximale diepte is inmiddels bereikt en bedraagt 38 meter. De bedrijfsvoering vindt plaats door middel van een zandzuiger, persleidingen, een ontwateringswiel en een verdelingsinstallatie. Afhankelijk van de wensen van de afnemer wordt het zand bovendien gedroogd middels een zanddrooginstallatie. Deze is in 2010 verplaatst naar de oostzijde van de plas.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Uitbreiding van Kruiselwerk op korte termijn is noodzakelijk vanwege het hoogwaardige industriezand dat wordt gewonnen. Naar dit zand is nog steeds veel vraag en de wincapaciteit van de huidige ontgrondingsvergunning is bijna bereikt. De beoogde uitbreiding van de zandwinning is aan de (noord)oostzijde van de huidige plas tot aan het Heerendiep; een uitbreiding van circa 6,45 ha. Hiervan is circa 4,35 hectare beoogd voor de zandwinning. In de Gebiedsvisie en Inrichtingsplan (bijlage 1) is de landschappelijke inrichting van de oevers beschreven. De noordoostoever, de nieuwe aansluiting op het landschap, is er onderstaand uitgelicht.

Als afstand van de kadastrale grens aan de noordoostzijde tot aan de nieuwe insteek van de ontgroning wordt een afstand van minimaal 20 meter aangehouden. Dit overeenkomstig het advies uit het Geotechnisch onderzoek (zie figuur 2.1). De vooroevers zijn hiermee zodanig gefixeerd dat er geen sprake is van golfafslag of bresvorming. Met het oog op de continuïteit van het ontwerp dient de inrichting van de oevers afgestemd te zijn op een doelmatig en efficiënt beheer en onderhoud.

Figuur 2.1. Profiel A: de noordoostoever.

De noordoostoever (langs het Heerendiep) sluit aan op het strakke lineaire karakter van het aangrenzend veenkoloniale landschap. De natuurwaarde van de noordoostoever is met name gelegen in de brede rietkraag. Rietkragen van 10-15 meter bieden een ecologische meerwaarde. Voor het waarborgen van de noodzakelijke bescherming van de oevers worden op basis van de huidige inzichten geen aanvullende maatregelen naast de rietkragen noodzakelijk geacht. Gezien de overheersende windrichting (westzuidwest) gaat het ontwerp wel uit van een rietkraag van minimaal 15 meter langs de noordoostoever. Door de eerste 10 m van de oever plas-dras te maken, worden

golven gebroken en de impact van de golven kleiner. In combinatie met riet, zal dit voor voldoende bescherming zorgen.

De rietkraag biedt slaap-, foerageer-, broed- en rustplaats voor water- en moerasvogels. In de winterperiode biedt de rietkraag, bij oostenwind, ook een beschutte plek op het open water voor wintervogels (eenden en ganzen).

Het schouwpad langs het Heerendiep kan gebruikt worden als wandel- of ruitpad. Dit is echter niet een bewegwijzerde route zonder aansluiting op andere (bewegwijzerde routes) en het beheer van het schouwpad wordt daar niet op afgestemd.

2.3 Recreatieve meerwaarde

Gebleken is dat de directe omgeving van Kruiselwerk (Pekela's en Alteveer) min of meer een witte vlek is te midden van de recreatieve clusters in Stadskanaal, Veendam, Wedde en Vlagtwedde. Het gebied heeft op dit moment weinig recreatieve voorzieningen (alleen bij Heeresveld en Pekelderbos zijn zwemvoorzieningen aanwezig). Door deze ligging tussen een aantal toeristische gebieden liggen er mogelijkheden om recreatieve activiteiten en faciliteiten te ontwikkelen als economische drager voor het gebied. Dit biedt de regio meer kansen om meer bezoekers vast te houden en tot aansluitende activiteiten/ overnachtingen te verleiden.

De centrale ligging van de zandwinning Kruiselwerk tussen de recreatieve clusters in de regio kan benut worden door in toekomstplannen voor de Veenkoloniën in te spelen op dit gegeven. De ontwikkeling van de zandwoningen kan bijvoorbeeld aangegrepen worden door ze tevens te ontwikkelen als stapstenen in regionale recreatieve verbindingzones. Hierdoor kunnen deze locaties een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de Veenkoloniën. Voor Kruiselwerk kan daarbij gedacht worden aan het realiseren van kleinschalige recreatieve voorzieningen gerelateerd aan de ontwikkeling van een fietsroute (picknickplaats, visplaats, banken).

Kruiselwerk ligt binnen de corridor Pekela's – Alteveer – Onstwedde/Wedde op een locatie waar een nieuw verbindende schakel in het fietsnetwerk gewenst is voor zowel het utilitaire als het recreatieve fietsverkeer. In het inrichtingsplan is een voorstel aangegeven voor een nieuwe verbinding over het terrein van Kruiselwerk langs de noordoostzijde van de N366. In combinatie met de Ontsluitingsweg Nieuwe Compagnie en het fietspad langs het Pekelderbos ontstaat zo een nieuwe fietsroute Oude Pekela – Alteveer. Eventueel zou de verbinding – via de tunnel onder de N366 bij Nieuwe Pekela of het viaduct over de N366 bij Alteveer – gebruikt kunnen worden als een alternatieve fietsroute Nieuwe Pekela – Alteveer.

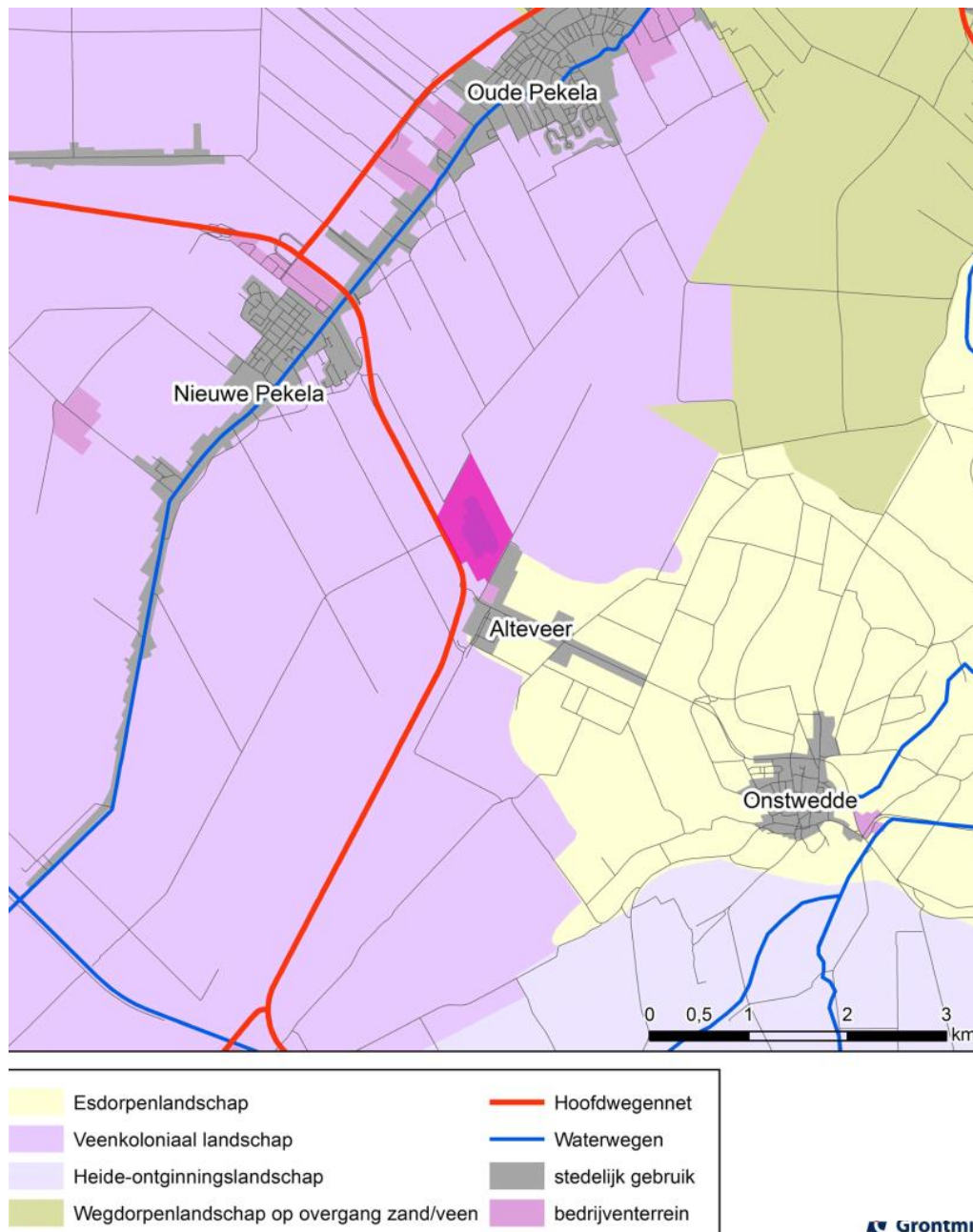
Tevens zijn in de nabije omgeving van Kruiselwerk diverse ruimtelijke ontwikkelingen gaande die samenhangen met de ontwikkeling van Kruiselwerk. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

- Realisatie van een visvijver en revitalisatie van het voormalig zwembad als wandel- en uitloopegebied voor Nieuwe Pekela en Alteveer (ligging aan het fietspad Nieuwe Pekela – Alteveer);
- Herinrichtingsplan voormalige AVEBE-locatie Alteveer als wandel- en uitloopegebied voor Alteveer;
- Recreatieve ontwikkeling Pekelderbos in combinatie met nieuwbouwwijk Compagniestervijk;
- Mogelijkheid voor de vestiging en uitbreiding van nieuwe landbouwbedrijven aan de Ontsluitingsweg Nieuwe Compagnie;
- Hierdoor kan de recreatieve ontwikkeling van Kruiselwerk (fietspad en kleinschalige voorzieningen) een waardevolle aanvulling vormen op de overige recreatieve ontwikkelingen in de directe omgeving.

2.4 Landschappelijke inpassing

In de Gebiedsvisie en Inrichtingsplan 2021 is de uitbreiding van de zandwinning beschreven als ontwikkeling binnen het landschappelijk raamwerk (zie bijlage 1) en uiteindelijk weer deel van uit gaat maken van het groter (landschappelijk) geheel. Dit betekent dat de locatie niet alleen op zichzelf wordt beschouwd, maar dat er steeds sprake is van een wisselwerking met het ruimtelijk raamwerk van de omgeving.

Kruiselwerk ligt op de rand van het veenkoloniale landschap (figuur 2.2), nabij de overgang naar het esdorpenlandschap van Westerwolde.

Figuur 2.2. Ligging in het landschap

Het veenkoloniale landschap bestaat uit grootschalige tot zeer grootschalige ruimten, met voornamelijk lijnvormige verdichtingen gevormd door de ontginningsassen (kanalen) met wegen, lintdorpen, weg-, singel en erfbeplanting. De singelbeplanting wordt voornamelijk door bomen gedomineerd. De hoofdstructuur van het landschappelijk raamwerk zijn de kanaaldorpen met een mix van agrarische-, burger- en soms industriële bebouwing. Het esdorpenlandschap is zeer verschillend. Kenmerkend zijn de bolle ligging, grote open percelen met randbeplantingen (houtwallen), laanbeplantingen en steilranden. Tegenover de openheid van de es staat de beslotenheid rond de bebouwing. De wegen volgen het hoogteverschil en hebben daardoor een bochtig verloop en de kavels zijn onregelmatig blokvormig.

In de gebiedsvisie wordt de volgende gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de zandwinning beschreven:

- het behoud en de versterking van de bestaande en aanwezige karakteristieke landschappelijke waarden;
- de ontwikkeling van Kruiselwerk als verbindingszone tussen (dag)recreatieve functies en faciliteiten in het gebied;
- een kleinschalige ontwikkeling van natuurwaarden op de oevers.

Wanneer de plas haar volledige capaciteit heeft bereikt, het zand volledig is gewonnen binnen de vergunning, krijgt de plas een natuurbestemming. Hiertoe worden na afloop van de zandwinning inrichtingsmaatregelen getroffen om de plas een meer op natuur gerichte eindbestemming te geven:

- de bouwvoor aan de noord- en zuidzijde wordt verwijderd;
- de plas heeft en behoudt een gesloten (eco)hydrologisch systeem, waar grond- (mogelijk wat kwel-) en regenwater via een schotbalkstuw uit kan, maar geen verrijkt oppervlaktewater er in;
- het realiseren van een natuurlijk waterpeil, circa +1,20 m NAP in de winter en circa +0,95 m NAP in de zomer.

Zandwinning Kruiselwerk
uitbreidingsplan, eindbeeld

concept

Figuur 2.1. Eindbeeld landschapsinrichting

3 Beleidskader

Dit wijzigingsplan heeft haar vorm gekregen binnen de beleidskaders van Rijk, provincie, waterschap en gemeente. Dit beleid stelt planologische en bestuurlijke beleidskaders (randvoorwaarden) aan de ruimtelijke (on)mogelijkheden voor het plangebied waarmee rekening moet worden gehouden. In dit hoofdstuk wordt voor het plangebied het relevante algemene beleid samengevat.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de allereerste rijksbrede visie op de fysieke leefomgeving. In de visie komt naar voren dat Nederland voor grote uitdagingen staat die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. Duurzame ontwikkeling is, net als in de Omgevingswet, een belangrijk uitgangspunt in de NOVI. De NOVI bevat een ambitieus toekomstperspectief, een belangrijke voorwaarde om de samenleving te mobiliseren. Tegelijkertijd zal het nog veel laveerkunst vergen om de Nationale Omgevingsvisie te laten voldoen aan de integrale intenties van de Omgevingswet. De NOVI brengt de langetermijnvisie van het Rijk in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel
- 3) Sterke en gezonde steden en regio's
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Om richting te geven aan het afwegingsproces en de omgevingsinclusieve benadering worden in het nationale omgevingsbeleid drie afwegingsprincipes gehanteerd:

- 1) combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies;
- 2) kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- 3) afwentelen wordt voorkomen.

Op basis van de vier prioriteiten en de drie afwegingsprincipes zijn in de NOVI beleidskeuzes gemaakt. Daarbij is ook aangegeven welke beleidskeuzes zullen worden uitgewerkt in programma's.

Het realiseren van een toekomstbestendige, circulaire economie is één van de 21 nationale belangen die in de NOVI zijn benoemd. Duurzame winning van (bouw)grondstoffen is onderdeel van dit nationaal belang. Het doel is optimaal gebruik van grondstoffen, met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade voor het milieu. De beoogde zandwinning in het plangebied past in het beleid voor grondstoffenwinning zoals opgenomen in de NOVI. Er is sprake van zorgvuldige planvorming met als uitkomst een integraal plan dat is opgesteld in samenwerking met verschillende overheden en in overleg met omwonenden.

3.1.2 Structuurvisie Ondergrond 2018

In de Structuurvisie Ondergrond zijn de nationale belangen in de ondergrond van het Nederlandse vasteland en de Noordzee benoemd, inclusief de gebruiksmogelijkheden die maar op een beperkt aantal locaties aanwezig zijn. Dit betreft bijvoorbeeld opslag van diverse stoffen waar een vergunning op basis van de Mijnbouwwet voor nodig is, ontgroningen en grondwaterbescherming. De Rijksstructuurvisie Ondergrond biedt inzicht ten aanzien van regelgeving voor het beleid voor de ondergrond waar andere overheden verantwoordelijk voor zijn.

Conclusie

Uit het voorgaande blijkt dat de ontwikkeling voldoet aan het rijksbeleid. Het initiatief voorziet in duurzaam economisch groeipotentieel waardoor het een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijke gebied betreft.

3.2 Provinciaal beleid

Geconsolideerde Omgevingsvisie provincie Groningen 2022

Streven naar een zorgvuldig gebruik van de ondergrond en een veilige winning en opslag van (delf)stoffen. Doelen bij het gebruik van de ondergrond zijn toekomstbestendig, leefbaar en veilig. De provincie geeft vergunningen af voor de winning van zand. De winning van de ondiepe delfstoffen zand en klei is nodig om te kunnen voorzien in de behoefte aan deze bouwstoffen.

Nieuwe vergunningen voor ontgrondingen verleent de provincie alleen als deze bredere maatschappelijke doelen dienen, zoals natuurontwikkeling- en recreatieprojecten of waterpartijen, en/of als sprake is van bijzondere omstandigheden zoals winning/toepassing van delfstoffen met een unieke kwaliteit. Hierbij legt de provincie de nadruk op de ruimtelijke kwaliteit en multifunctionaliteit. De provincie concentreert de zand- en kleiwinning in een aantal regionale winplaatsen. Deze krijgen na beëindiging van de winning een bestemming (bijvoorbeeld natuur en recreatie) op basis van de beëindigingsplannen. Uitbreiding van de bestaande vergunningen is alleen mogelijk in bijzondere omstandigheden zoals een bovenregionaal belang en/of de winning en toepassing van delfstoffen met een unieke kwaliteit.

Beschermen landschap en cultureel erfgoed

De provincie Groningen hecht veel waarde aan de kwaliteiten van het Groninger landschap. Kwaliteiten als weidsheid, diversiteit en herkenbaarheid zijn van belang voor het ruimtelijk beleid van de provincie. Het beschermen en versterken van kenmerkende landschapsstructuren is een kerntaak voor de provincie. Daarom heeft de provincie kaders gesteld voor de bescherming, het beheer en de ontwikkeling van de samenhangende landschapsstructuur.

Geconsolideerde Omgevingsverordening provincie Groningen 2022

Gelijktijdig met het vaststellen van de Omgevingsvisie is de bijbehorende Omgevingsverordening provincie Groningen in 2016 vastgesteld. Ook voor de omgevingsverordening geldt dat deze daarna verschillende keren partiel is gewijzigd of geactualiseerd. In juni 2022 is de Omgevingsverordening geconsolideerd. De omgevingsverordening bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie. De regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De Omgevingsverordening is nauw verbonden met de Omgevingsvisie.

In de Omgevingsverordening kan opgemerkt dat de locatie van de uitbreiding van de zandwinning in het buitengebied ligt en valt binnen het verbod van artikel 2.13.1 lid 1. In datzelfde artikel zijn echter uitzonderingen op het verbod opgenomen, voor zover het betreft het winnen, het opslaan van water, grondwater of delfstoffen.

Tevens ligt de uitbreiding in het invloedsgebied van de provinciale weg N366. Aangezien de uitbreiding buiten de 200 meter van de provinciale weg gelegen is en er geen toename is van het aantal mensen dat in het projectgebied werkt of verblijft, is een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico niet nodig.

De uitbreiding is gelegen in een gebied dat is aangeduid als 'Leefgebied akkervogels'. Een plan dat hier voorziet in een nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkeling biedt inzicht in de maatregelen die nodig zijn om de mogelijke schade aan de waarde van het leefgebied voor akkervogels te voorkomen en restschade elders te compenseren als die ontwikkeling in significante mate afbreuk kan doen aan de waarden van het leefgebied voor akkervogels door aantasting van de landschappelijke openheid, of door verstoring van vogels en aantasting van het areaal. In paragraaf 4.5 wordt hierop ingegaan.

Conclusie

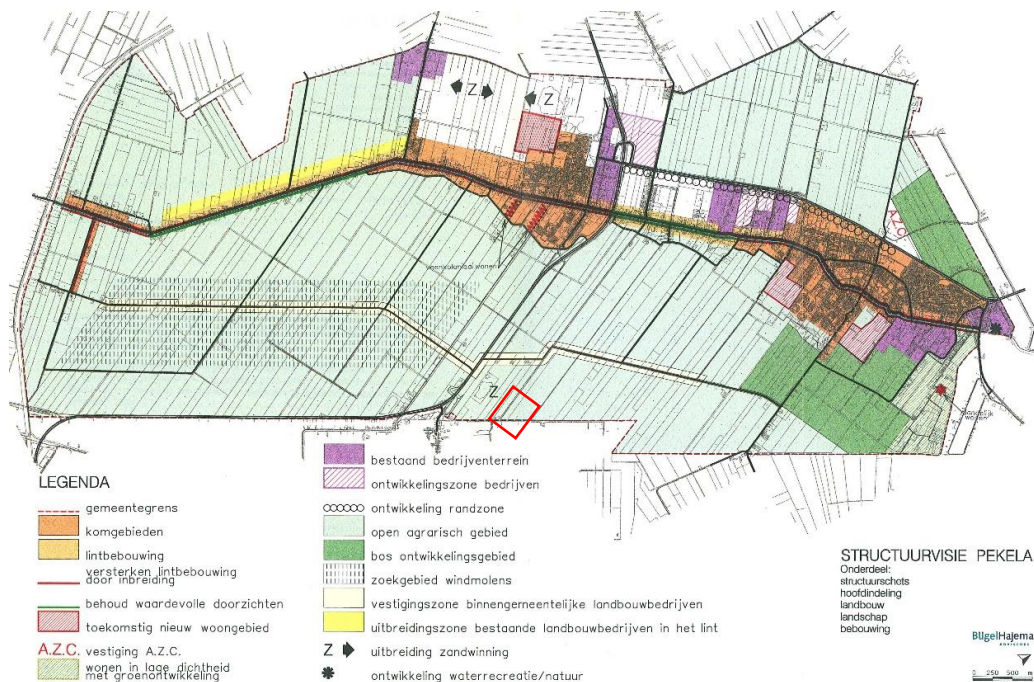
De voorliggende ontwikkeling past binnen het provinciaal geformuleerde beleid. In zandwinning Kruiselwerk wordt uniek hoogwaardig industriezand gewonnen. Na beëindiging van de winning krijgt

de plas een definitieve bestemming voor natuur en recreatief medegebruik. De ontgrondingsactiviteit is vergunningplichtig.

3.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie gemeente Pekela

De Structuurvisie Pekela (2003) is bedoeld als het ruimtelijk ontwikkelingskader voor de middellange termijn in deze gemeente (15 à 20 jaar). De Structuurvisie voorziet dat de zandwinning in eerste instantie zal worden voortgezet totdat de plas binnen de vergunningen volledig is afgegraven. De ontstane plas zal op termijn een natuurfunctie krijgen, maar ook zal worden gezocht naar mogelijkheden voor extensieve recreatie en fietsverbindingen (als schakel in het recreatieve netwerk).

Figuur 3.1. Structuurvisie gemeente Pekela (Zandwinning Kruiselwerk in rood kader)

Conclusie

De uitbreiding van zandwinning Kruiselwerk is in overeenstemming met het gemeentelijk beleid.

4 Omgevingsaspecten

Ruimtelijke plannen kunnen van invloed zijn op de omgeving. Anderzijds kan ook de zichtbare en soms niet zichtbare omgeving van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van de voorgenomen plannen. In dit hoofdstuk worden de omgevingsfactoren beschreven. Daarnaast wordt per omgevingsfactor beoordeeld wat de invloed op het plan kan zijn.

4.1 M.e.r.-beoordeling

Wet- en regelgeving

De milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. De m.e.r.-procedure is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmings- of wijzigingsplan of vergunning. De wettelijke eisen ten aanzien van m.e.r. zijn vastgelegd in de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten), activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten) en activiteiten die wel zijn opgenomen in de D-lijst, maar in omvang kleiner zijn dan de opgenomen drempelwaarden. Voor deze laatste categorie geldt een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Betekenis voor het plangebied

Dit wijzigingsplan maakt de uitbreiding van een zandwinning mogelijk en valt onder de omschrijving van categorie D 16.1. Voor deze categorie geldt er een drempel voor een m.e.r.-beoordelingsplicht voor een ontgronding met een terreinoppervlakte van 12,5 hectare of meer. De uitbreiding van de zandwinning Kruiselwerk blijft met circa 4,35 hectare onder de drempelwaarde van het Besluit milieueffectenrapportage waardoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaat.

Een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient plaats te vinden volgens het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat er géén MER hoeft te worden opgesteld, tenzij er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. De vormvrije m.e.r.-beoordeling bestaat uit een toets aan Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten. In hoofdlijnen dient het project te worden getoetst aan:

1. Kenmerken van het project;
2. Plaats van het project;
3. Kenmerken van het potentiële effect.

Conclusie

In de vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn de milieueffecten als gevolg van de zandwinning Kruiselwerk beschreven (zie bijlage 2). Gelet op het inzicht in de potentiële effecten en de mate en omvang waarin deze zich voordoen zijn er geen significante nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten. Op grond van deze uitkomsten is aan het bevoegd gezag voorgesteld om in het kader van de besluitvorming over de ontgrondingsvergunning te besluiten dat geen m.e.r.-procedure zal worden doorlopen. Dit besluit is inmiddels door de provincie genomen op 6 april 2023, documentnummer: 2023-039192.

4.2 Bodem

Wet- en regelgeving

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting inzicht verkregen moet worden over de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder andere inzicht verkregen moet worden in de noodzakelijke financiële investering van een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering. Hierbij moet worden opgemerkt dat ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening

het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming in beginsel moet worden voorkomen.

Onderzoek

Sweco Nederland B.V. heeft een vooronderzoek milieuhygiënische bodemkwaliteit uitgevoerd ter plaatse van de voorgenomen uitbreiding van zandwinning Kruiselwerk (zie bijlage 3). Met het vooronderzoek worden de onderzoeksvragen zoals benoemd in de NEN 5725 beantwoord. Hiervoor zijn openbare bronnen geraadpleegd en is een locatiebezoek verricht.

Uit de informatie die verzameld is, blijkt dat sprake is van een onverdachte locatie. De bodemkwaliteitskaart is van toepassing. De te ontgraven bodem kan hergebruikt worden als klasse 'Achtergrondwaarde'. Bij het historisch onderzoek zijn ten aanzien van PFAS geen potentiële risico-activiteiten geconstateerd. Verwacht wordt dat de PFAS-gehalten voldoen aan de achtergrondwaarden zoals vastgesteld in het Tijdelijke Handelingskader PFAS.

Conclusie

Ten aanzien van de bodemkwaliteit zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontgraving.

4.3 Water

Wet- en regelgeving

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets. Het doel van de watertoets is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Door middel van de watertoets wordt in een vroegtijdig stadium aandacht besteed aan het wateraspect.

Onderzoek

In 2009 is reeds een onderzoek uitgevoerd om de geohydrologische effecten van de uitbreiding van zandwinning Kruiselwerk inzichtelijk te maken (zie bijlage 4). Het uitbreiden van de zandwinning in noordoostelijke richting heeft een zeer gering effect op de grondwaterstanden in de omgeving. Dit komt doordat ter plaatse van de uitbreidingslocatie geen diepe storende lagen voorkomen die worden doorgraven door de zandwinning. Ook vindt er geen uitbreiding plaats in de richting van de grondwaterstroming, maar dwars hierop.

Dit betekent dat het effect van de uitbreiding op de grondwaterstanden en -stroming in de definitieve eindsituatie beperkt blijft tot een drietal effecten:

- De uitbreiding betekent een verandering van vorm, grootte en situering van de zandwinplas met als gevolg een zeer beperkte verandering van het lokale isohypsenpatroon. Stroomopwaarts zal de plas als gevolg van de uitbreiding iets meer draineren (verdroging) en stroomafwaarts iets meer infiltreren (vernatting);
- Het oppervlakte openwater neemt toe. Hierdoor neemt de verdamping toe, met als gevolg minder voeding naar het grondwater. Dit effect is echter te klein om te meten in de zin van een verandering in de grondwaterstand;
- Het oppervlakte openwater neemt toe, waardoor de berging in de plas toeneemt. Het tijdelijke dempende effect van de plas (op de overgang van droge naar natte perioden en andersom) wordt hiermee iets groter.

De zandwinning en uitbreiding liggen in een eigen peilgebied die op peil wordt gehouden met een stuw in een sloot (geen hoofdwatgang). Het peil in de plas ligt beduidend hoger dan de waterpeilen in de omgeving (winterpeil NAP +1,30 m en zomerpeil NAP +0,75 m). Hierdoor ontstaat een wegzijgingssituatie vanuit de plas. De regionale grondwaterstroming is in noordwestelijke richting. Het stijghoogteverschil tussen de zuid- en noordzijde van de zandwinning bedraagt circa 0,50 m. De plas wordt gevoed door neerslag en toestromend grondwater van de zuidwestzijde. In de praktijk voert de plas niet af via de stuw. Het hoofdwatgangenstelsel van het waterschap ligt buiten het plangebied.

De oeverprofielen bieden met name een interessant habitat voor vogels en andere dieren die op/in een droge oever of plas-dras oever voorkomen. Voor de ontwikkeling van de aquatische ecologie in de plas zelf, dienen de oeverprofielen daarin te voorzien. In het inrichtingsplan wordt hierop ingegaan. De overgangszones moeten een opwaardering krijgen door toevoeging van bijvoorbeeld waterriet, onderwaterplanten, delen waar bijvoorbeeld bomen over het water heen hangen (of een dode boom in het water ligt) en specifieke aandacht voor vishabitats. Na afronding van de zandwinning zal compensatie voor een goede aquatische ecologie en overgangen in de oever moeten worden gevonden door een zone van de droge oever daarvoor in te zetten.

De beoogde maatregelen binnen het plangebied zijn met behulp van de Digitale Watertoets getoetst aan alle relevante waterbelangen. Op basis van deze toets blijkt dat met dit plan geen waterschapsbelang wordt geraakt. Dat betekent dat de planvorming direct doorgang kan vinden.

Conclusie

Ten aanzien van het aspect water zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontgraving.

4.4 Archeologie

Wet- en regelgeving

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, zodra deze in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet bundelt en wijzigt een aantal wetten op het terrein van cultureel erfgoed. De kern van deze wet is dat, wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven (in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, worden archeologische resten opgegraven en elders bewaard (ex situ). Daarnaast dient ieder ruimtelijk plan een analyse van de overige cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. Het doel hiervan is om cultuurhistorische belangen meer te laten meewegen in de ruimtelijke ordening.

Onderzoek

Sweco Nederland B.V. heeft een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennde fase) uitgevoerd. Dit onderzoek is opgenomen in bijlage 5.

Op basis van de landschappelijke en archeologische gegevens uit het bureauonderzoek geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor archeologische waarden vanaf het laat paleolithicum/mesolithicum en een middelhoge verwachting voor de periode late middeleeuwen t/m nieuwe tijd. In de tussenliggende periode (neolithicum-vroege middeleeuwen) was het gebied overdekt door een meters dik veenpakket en ongeschikt voor bewoning en geldt een lage verwachting.

Het plangebied ligt in een landschap dat vanaf het begin van de 19e eeuw werd verkaveld en in ontginning gebracht. Tijdens die eerste ontginningen en latere landverdeling en ruilverkavelingen

kunnen bodemverstoringen hebben plaatsgevonden die eventuele archeologische vindplaatsen en resten hebben verstoord of vernietigd.

De bodemopbouw is niet meer intact. Onder de door huidige agrarische grondbewerkingen verstoorde bouwvoor ligt in op één na alle boringen direct geel dekzand zonder resten van bodemvorming. In twee boringen is van die bodemvorming (podzolering) alleen de onderkant van de B-horizont aangetroffen. In alle andere boringen is de podzol waarschijnlijk opgenomen in de bouwvoor en de verstoorde laag daaronder. Een eventuele archeologisch vondsten- en sporenniveau is hiermee verdwenen.

Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek wordt voor het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen. De voorgenomen bodemingrepen kunnen zonder archeologisch voorbehoud worden uitgevoerd.

Conclusie

Ten aanzien van het aspect archeologie zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen uitbreiding van de zandwinning.

4.5 Ecologie

Wet- en regelgeving

Alle ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan de Wet Natuurbescherming die in Nederland geldt. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 1. Natura 2000-gebieden
 2. Soorten
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel gebieden buiten het NNN, zoals weidevogelleefgebieden, akkervogelgebieden en ganzenfoeragegebieden.
- Overig beleid.

De natuurwetgeving heeft als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende beschermde soorten planten en dieren en hun leefomgeving.

Onderzoek

In het kader van de ecologie is een Verkennend Natuuronderzoek (nov. 2022) uitgevoerd voor de zandwinning. In bijlage 6 staat het volledige onderzoek weergegeven, hieronder zijn de belangrijkste onderdelen samengevat.

Natura 2000-gebieden

Dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied is Lieftingsbroek (zie figuur 4.1) en ligt op dusdanige afstand van het plangebied (10 km) dat geen verstoring door licht, geluid of beweging zal plaatsvinden.

Directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied is niet aan de orde omdat de werkzaamheden buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied plaatsvinden. Verstoring van verstoringsgevoelige dieren door beweging, geluid, trilling en licht gedurende de realisatiefase en gebruiksfase reikt tot maximaal enkele honderden meters ver. De begrenzing van Natura 2000-gebied Lieftingsbroek bevindt zich ruim daar buiten. Hiermee is uitgesloten dat er effecten zijn van de werkzaamheden door verstoring op Natura 2000-gebied Lieftingsbroek.

Figuur 4.1: Globale ligging van de zandwinning (rood gemarkeerd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Lieftingsbroek (transparant geel)

Aerius-berekening

Onderzochte situatie

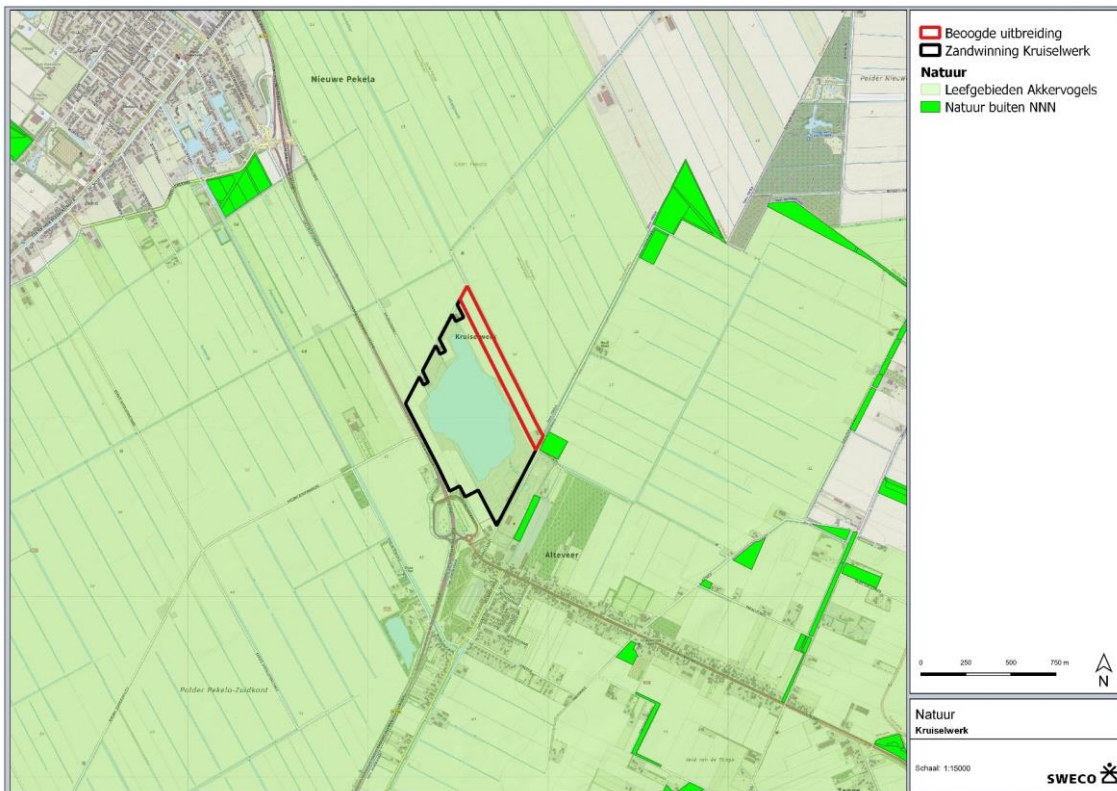
Met de uitbreiding van de zandwinning naar een perceel ten oosten van de zandwinplas veranderen deze activiteiten en de omvang van de activiteiten niet. In het stikstofonderzoek zijn de effecten onderzocht van alle activiteiten van de inrichting op de stikstofdepositie. Activiteiten, samenhangend met de wijziging van de inrichting, zijn te verdelen over een aanlegfase en een gebruiksfase. In het onderzoek zijn beide fasen apart onderzocht en zijn de gecumuleerde effecten van de bouwfase en de gebruiksfase onderzocht.

Conclusie

Voor een bestemmingsplan zijn de effecten van de plansituatie onderzocht ten opzichte van de feitelijke en planologisch legale situatie. Aangezien de activiteiten, de omvang van de activiteiten en de locatie van de emissiebronnen van stikstof in de plansituatie niet wijzigingen ten opzichte van de huidige feitelijke en planologisch legale situatie, kan voor de gebruiksfase beredeneerd worden dat er geen toename gaat optreden in de stikstofdepositie. In de aanlegfase zijn er ook geen toenames van de stikstofdepositie. Hiermee zijn significante effecten op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten ten gevolge van het plan uitgesloten, en zijn er voor wat betreft het aspect stikstofdepositie geen belemmeringen om het bestemmingsplan vast te stellen.

Natuurnetwerk Nederland

Het huidige plangebied en de toekomstige uitbreiding van de zandwinlocatie vallen zowel buiten de begrenzing van NNN als buiten de begrenzing van natuur buiten NNN in Groningen (figuur 4.2). Derhalve zullen geen negatieve effecten optreden ten aanzien van de kernwaarden van NNN Groningen.

Figuur 4.2: Plangebied ten opzichte van Bos- en natuurgebieden buiten NNN en akkervogelleefgebied

Akkervogelleefgebied

Het plangebied ligt binnen akkervogelleefgebied (zie figuur 4.2). Op grond van de provinciale verordening dient het verlies aan akkervogelleefgebied te worden gecompenseerd.

Over de compensatie van de restschade is op 10 maart 2023 overleg gevoerd met de Provincie Groningen. Hieruit is naar voren gekomen dat er inmiddels ervaring is opgebouwd met werkende maatregelen in leefgebieden van akkervogels. Voor dit deel van de provincie is hieruit een vuistregel gedestilleerd van een compensatie-eis van 10%. Dat betekent dat bij een ruimtelijke ingreep van 5 ha, ongeveer 5.000 m² areaal voor akkervogels geschikt moet worden gemaakt. Besproken is dat deze compensatie kan worden gevonden in de noordoostelijk oever van de uitbreiding van Kruiselwerk. De wijze waarop dit vorm dient te krijgen is in het ecologisch rapport in bijlage 6 beschreven. De provincie zal de wijze van beheer van de compensatiestrook als voorschrift aan de ontgrondingsvergunning koppelen zodat het beheer ter compensatie van het leefgebied van akkervogels is geborgd.

Soortenbescherming

Er treden door de uitbreiding geen negatieve effecten op voor beschermde soorten. Voor haas geldt dat weliswaar potentieel leefgebied verloren gaat, maar dat dit ten opzichte van beschikbaar leefgebied in de omgeving om een gering oppervlakte en minder geschikt gebied gaat. Het verwijderen van de teelaarde laag dient plaats te vinden buiten de periode dat haas jongen heeft. Gewerkt kan worden in november, december of de eerste helft van januari. Voor de verlenging geldt dat in 2008 door Buro Bakker in een onderzoek naar uitbreiding aan weerszijden van de toenmalige plas Kruiselwerk, is vastgesteld dat geen beschermde soorten zijn aangetroffen. Het bronnen- en veldonderzoek voor de nieuwe uitbreiding (waarin ook de nabije omgeving is betrokken) bevestigt dit beeld nogmaals.

Om verstoring van broedende vogels te voorkomen zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grootstelsel half maart t/m juli met uitloop tot halverwege augustus) uitgevoerd moeten worden. Indien uitvoering van de werkzaamheden in het broedseizoen niet is te voorkomen en in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord, dient terrein voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd worden door een deskundig ecooloog op aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten. Deze dienen gespaard te blijven zolang ze in gebruik zijn en de jongen zijn uitgevlogen.

Zorgplicht

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden zo veel als mogelijk overdag uitgevoerd te worden en dient waar mogelijk tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (m.u.v. voertuigen) toegepast te worden, die op bosjes, bomen en gebouwen kan schijnen.

Voor eventueel aanwezige algemene (vrijgestelde) soorten in de Provincie Groningen geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Hiervoor geldt wel de zorgplicht, wat betekent dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aanwezige dieren dienen in de gelegenheid gesteld te worden het plangebied te verlaten.

Conclusie

Ten aanzien van het aspect ecologie zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen uitbreiding van de zandwinning.

4.6 Verkeer

Ontsluiting Zandwinning

De geplande uitbreiding ligt direct ten oosten van de provinciale verbinding N366 (Veendam – Ter Apel) en de aansluiting met de N365 (Alteveer – Bourtange). De gehele N366 is in het kader van Duurzaam Veilig gecategoriseerd als een stroomweg en is dus uitgevoerd als een autoweg met een maximumsnelheid van 100 km/h. Net als de gebiedsontsluitingsweg N365 vervullen beide wegen een belangrijke verkeersfunctie.

De overige wegen in het studiegebied hebben een functie als erftoegangsweg en zijn bedoeld voor het bereikbaar maken van de bestemmingen. Op deze wegen is de verkeersafwikkeling ondergeschikt aan de verblijfsfunctie. Binnen het gebied heeft de Barkelazwet een schakelfunctie tussen de zandwinning en de N365 en N366. Deze route levert minimaal hinder op voor de omgeving omdat langs deze route in geringe mate woonbebouwing aanwezig is. De uitbreiding zal niet tot extra transportbewegingen leiden, enkel de voortzetting van het huidige transport.

Parkeren

Zoals ook nu het geval is zal het parkeren van materieel en van de vervoersmiddelen van medewerkers op het terrein van de zandwinning plaatsvinden.

Recreatieve routes

Het gebied rondom Alteveer en Nieuwe Pekela kent momenteel weinig recreatieve routes. Rondom woonkernen is behoefte aan wandelmogelijkheden (ommetjes). Dit is bij Alteveer ingevuld met een ommetje over het zonnepark. Voor een groter ommetje kan het schouwpad bij het Heerendiep gebruikt worden. Na afronding van de zandwinactiviteiten is in de eindsituatie rekening gehouden met een recreatieve fietsverbinding aan de zuidwestzijde van de plas. Deze verbindt de Kruiselwerk met de fietsstroken langs de aansluiting van de N365 op Alteveer. In het bestemmingsplan is deze aansluiting planologisch mogelijk gemaakt. Met deze verbinding kan invulling worden gegeven aan de wens voor extra verbindingsschakels voor fietsers, zoals verwoord in het gemeentelijk beleid en het bestemmingsplan van 2010.

Conclusie

De conclusie luidt dat het plan uitvoerbaar is in het kader van de verkeersafwikkeling en de bereikbaarheid.

4.7 Geluid

Algemeen

In de Wet geluidhinder is vastgelegd dat geluidgevoelige objecten geen hinder mogen ondervinden van geluid afkomstig van wegen en industrieterreinen. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden getoetst op hun geluidseffecten voor geluidsgevoelige objecten.

Onderzoek

In opdracht van H.H. van der Velde BV is door abtWassenaar een akoestisch onderzoek verricht naar de geluidbelasting op de omgeving vanwege de inrichting aan de Barkelazwet in Alteveer, gemeente Nieuwe Pekela, locatie Kruiselwerk. De rapportage is in bijlage 8 opgenomen. Er is onderzoek gedaan naar de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus, maximale geluidniveaus, langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus tijdens afgraven en de verkeersaantrekkende werking. In de rapportage zijn twee bedrijfssituaties onderzocht:

- Representatieve bedrijfssituatie inclusief afgraven (dit is een tijdelijke situatie en beslaat ongeveer 3 weken).
- Representatieve bedrijfssituatie exclusief afgraven;

Representatieve bedrijfssituatie exclusief afgraven

Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus(LAr,LT)

dagperiode

Uit de rekenresultaten blijkt dat in de dagperiode wordt voldaan aan de toelaatbare waarden van de vigerende vergunning van 40 dB(A) respectievelijk 45 dB(A). Ook voor de woningen aan de Kruiselwerk L6 en L8 wordt voldaan aan de richtwaarden voor landelijk gebied van 40 dB(A).

avondperiode

In de avondperiode is de inrichting niet in werking

nachtperiode

Uit de rekenresultaten blijkt dat in de nachtperiode voor nagenoeg alle woningen en vergunningspunten wordt voldaan aan de toelaatbare waarden van de vigerende vergunning van 35 dB(A) respectievelijk 30 dB(A). Ook voor de woningen aan de Kruiselwerk L6 en L8 wordt voldaan aan de richtwaarden voor landelijk gebied van 30 dB(A). Voor één woning wordt niet voldaan aan de vergunningswaarde van 35 dB(A). De geluidbelasting bedraagt voor deze woning aan de Barkelazwet 4 ten hoogste 37 dB(A). Maatgevend op dit rekenpunt is de geluidbijdrage van de klasseerinstallatie, de wiellaadschop en het vrachtverkeer. Redelijkerwijs zijn geen voor de hand liggende maatregelen mogelijk waarmee de geluidbelasting kan worden gereduceerd. Bovendien is het geluidvermogen van $L_w = 107$ dB(A) van de klasseerinstallatie een gebruikelijke waarde in de branche en kan daarmee als BBT worden aangemerkt.

In de Omgevingsvergunning milieu van de zandwinlocatie wordt de vergunningswaarde van de woning aan de Barkelazwet 4 aangepast naar de berekende toelaatbare geluidwaarde van 37 dB(A).

Maximale geluidniveaus (LA,max)

Uit de rekenresultaten blijkt dat voor alle vergunningspunten wordt voldaan aan de toelaatbare waarden van de vigerende vergunning van 55 tot 70 dB(A) in de dagperiode en 50 tot 60 dB(A) in de nachtperiode.

Representatieve bedrijfssituatie inclusief afgraven

Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (L_{Ar}, L_T)

De representatieve bedrijfssituatie inclusief afgraven waarbij de bovengrond van de geplande uitbreiding wordt afgegraven met een rupskraan, duurt circa 3 weken (in de dagperiode). Hierbij wordt een rupskraan ingezet en twee kiepers voor het transport van de af te graven bovenlaag in depot.

Uit de berekeningen blijkt dat wordt voldaan aan de toelaatbare waarden van de vigerende vergunning. De geluidbelasting tijdens het afgraven neemt voor de woning aan de Barkelazwet circa 1 dB toe tot 45 dB(A) in de dagperiode ten opzichte van de reguliere bedrijfssituatie.

Voor de woning aan de Kruiselwerk L6 en Kruiselwerk L8 (rekenpunt 09 en 10), die het dichtst bij de geluidbronnen van de afgraving is gelegen, bedraagt de geluidbelasting 42 dB(A) en 44 dB(A).

Hiermee wordt niet voldaan aan de richtwaarde voor landelijk gebied van 40 dB(A) in de dagperiode. Gelet op het feit dat het hier om een tijdelijke situatie gaat die ten hoogste 3 weken in beslag neemt, wordt voorgesteld deze geluidniveaus toe te staan.

Maximale geluidniveaus (L_{A,max})

Het maximale geluidniveau voor de maatgevende woning aan de Kruiselwerk L8 bedraagt 52 dB(A) in de dagperiode, zodat ruimschoots wordt voldaan aan de toelaatbare waarde van 70 dB(A) van de "Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening".

Verkeersaantrekkende werking

Het verkeer van en naar de inrichting, de zogeheten verkeersaantrekkende werking, wordt hierbij beoordeeld conform de Circulaire "Beoordeling geluidhinder wegverkeer in verband met vergunningverlening Wet milieubeheer", ook wel genoemd "Schrikkelcirculaire".

Het blijkt dat de geluidbelasting (nachtperiode is maatgevend) vanwege de verkeersaantrekkende werking van de inrichting niet voldoet aan de voorkeurswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde, maar wel ruimschoots onder de maximale waarde ligt van 65 dB(A) etmaalwaarde. Bovendien zal, met een minimale geluidwering van 20 dB(A) conform het Bouwbesluit, worden voldaan aan de toelaatbare waarde voor het binnenniveau van 35 dB(A) etmaalwaarde.

De maximale geluidniveaus vanwege de verkeersaantrekkende werking (geluidpieken) zijn uitgezonderd van toetsing.

Conclusie

Op basis van het akoestisch onderzoek kan geconcludeerd worden dat het wijzigingsplan uitvoerbaar is voor wat betreft het aspect geluidhinder. De omgeving zal niet te maken krijgen met onevenredige geluidsoverlast als gevolg van de voorbereidende werkzaamheden voor de zandwinning en de zandwinning zelf.

4.8 Luchtkwaliteit

Wet- en regelgeving

Het aspect luchtkwaliteit wordt bij de besluitvorming van ruimtelijke plannen betrokken. In dat kader wordt een plan of ontwikkeling getoetst aan de voorschriften van Titel 5.2 van de Wet milieubeheer. Centraal daarbij staat artikel 5.16, eerste lid, van de wet.

Daarnaast moet het plan voorzien in een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, op grond van het beginsel van een goede ruimtelijke ordening. Het beginsel van een goede ruimtelijke ordening is

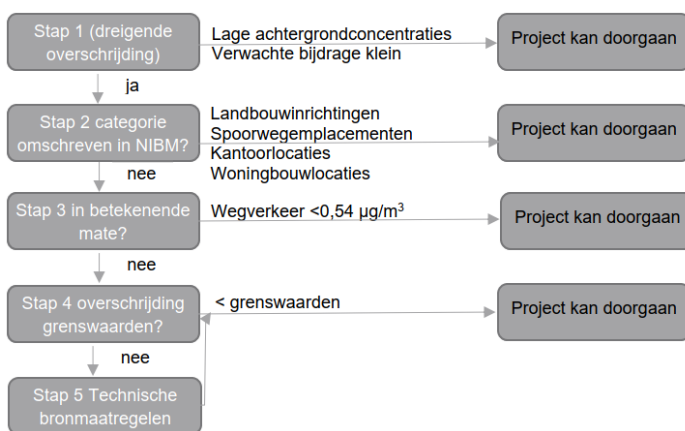
altijd van toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen, ook wanneer besluiten op grond van artikel 5.16, eerste lid, van de Wm niet beoordeeld hoeven te worden.

Ruimtelijk-economische besluiten die "niet in betekenende mate" bijdragen aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde bevat, worden niet lange individueel getoetst aan die grenswaarden. Als gevolg daarvan kunnen tal van kleinere projecten doorgang vinden, ook in situaties waar nog niet aan de grenswaarden wordt voldaan. De effecten van deze projecten op de luchtkwaliteit worden verdisconteerd in de trendmatige ontwikkeling van de luchtkwaliteit, zoals beschreven in het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL).

Bij besluitvorming is het dus van belang om te bepalen of een initiatief "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtkwaliteit. In de algemene maatregel van bestuur "Niet in betekenende mate" (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Het begrip "niet in betekenende mate" is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor NO₂ en PM₁₀. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Onderzoek

Bij het opstellen van een ruimtelijk plan voor een nieuwe ontwikkeling gelden de volgende stappen, ervan uitgaande dat het project niet in het "Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit" staat:

Figuur 4.3: Stappenplan beoordeling luchtkwaliteit

Het resultaat van het stappenplan is als volgt:

- 1) Gezien het aantal vrachtwagens is de verwachte bijdrage niet klein.
- 2) Zandwinning is geen categorie die benoemd is in de Regeling Niet in betekenende mate (NIBM).
- 3) Stap 3 is getoetst met de NIBM-tool. Het resultaat is opgenomen in onderstaande figuur. Hieruit blijkt dat het project niet in betekenende mate bijdraagt.

**Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer
als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022**

Jaar van planrealisatie	2024
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	6
Aandeel vrachtverkeer	100,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,07
PM ₁₀ in µg/m ³	0,00
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Figuur 4.4: NIBM-tool

Stap 4, het berekenen of sprake is van overschrijding van de grenswaarden is op basis van het resultaat van stap 3 niet nodig. Desondanks is de berekening toch uitgevoerd, het resultaat is beschreven in bijlage 9. Uit het berekeningsresultaat van de immissie blijkt dat de grenswaarden voor PM₁₀ en PM_{2,5} niet worden overschreden.

Conclusie

Gebaseerd op de resultaten van het luchtonderzoek is er, vanuit de optiek van de luchtkwaliteit, geen belemmering om het project doorgang te laten vinden.

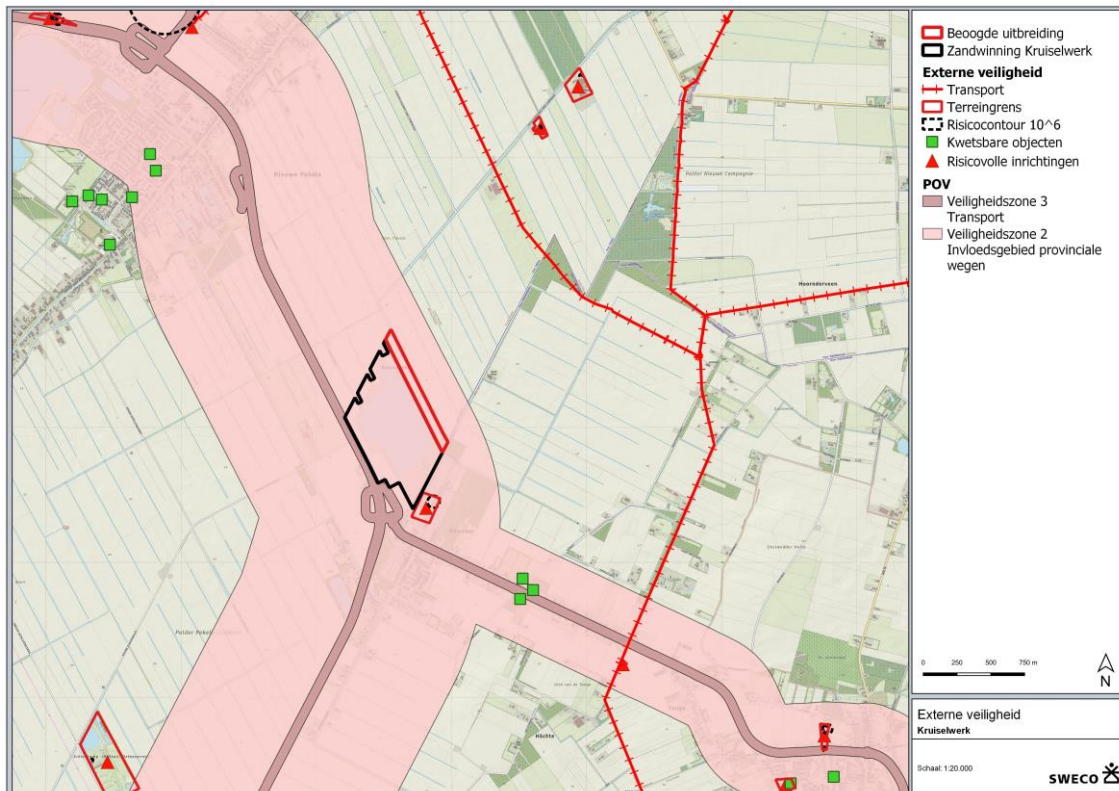
4.9 Externe veiligheid

Externe veiligheid betreft het risico dat aan bepaalde activiteiten verbonden is voor niet bij de activiteit betrokken personen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het voorkomen en beheersen van risicovolle bedrijfsactiviteiten en van risicovol transport. Het gaat daarbij om de bescherming van individuele burgers en groepen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen of omstandigheden. Daarbij gaat het om de risico's verbonden aan 'risicovolle inrichtingen', waar gevaarlijke stoffen worden geproduceerd, opgeslagen of gebruikt en anderzijds om het 'vervoer van gevaarlijke stoffen' via wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen.

Betekenis voor het plangebied

Via de Risicokaart is te herleiden dat er geen risicovolle inrichtingen of leidingen aanwezig zijn in of nabij het plangebied (zie figuur 4.5). Op de risicokaart is de zandwinning zelf aangeduid vanwege de opslag van propaan. Deze opslag bevindt zich op de locatie aan de zuidzijde van de Barkelazwet (bij de zanddrooginstallatie) buiten het plangebied. Bij de zandwinlocatie waarop het wijzigingsplan betrekking heeft, worden geen gevaarlijke stoffen opgeslagen of gebruikt. Ook bij ongewone voorvallen binnen het bedrijf is niet te verwachten dat er gevaarlijke stoffen vrijkomen.

Aan de noordoostzijde op circa 1,3 kilometer is een hogedrukgasleiding gelegen. De voorgenomen uitbreiding heeft geen impact op deze leiding. Aan de westzijde ligt op korte afstand de N366 waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Deze weg is als zodanig opgenomen in het Provinciale Basisnet Groningen. In artikel 2.23.3 van de Provinciale Omgevingsverordening is beschreven dat een toelichting een nadere verantwoording van het groepsrisico bevat. Aangezien het plangebied voor de uitbreiding op minimaal 200 meter van de N366 is gelegen kan worden volstaan met een beperkte groepsrisico verantwoording.

Figuur 4.5. Externe veiligheid

Het groepsrisico (GR) gaat over de impact van een calamiteit met veel dodelijke slachtoffers tegelijk. Aangezien door de uitbreiding geen extra personen in het gebied zullen zijn ten opzichte van de huidige situatie, is er geen sprake van een verandering van het groepsrisico.

Conclusie

Op het gebied van externe veiligheid zijn er geen nadelige effecten die het project belemmeren.

5 Juridische toelichting

5.1 Algemeen

Het wijzigingsplan vervangt voor dit plangebied het bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Pekela (2019). De systematiek (inhoud en de opbouw) van de bestemming in de regels is daarom afgestemd op dit plan. De basisfunctie is vastgelegd in de bestemming. Het voorliggend wijzigingsplan heeft slechts één bestemming waarin een specifieke functie is geregeld, de bestemming Bedrijf - Zandwinning, met bijbehorende activiteiten.

Dit wijzigingsplan bestaat uit een toelichting, regels en een verbeelding.

5.2 Wijzigingsregels bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Veegplan Buitengebied Pekela (2019) kent Burgemeester en Wethouders de bevoegdheid toe om de bestemming 'agrarisch' te wijzigen naar de bestemming 'bedrijf' (artikel 3.6.3), waarbij de volgende bestemmingsomschrijving geldt:

De voor 'Bedrijf - Zandwinning' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de winning van zand;
- b. de opslag van zand en grond;
- c. water en oevers;
- met daaraan ondergeschikt:
- d. productiegebonden detailhandel;
- met de daarbij behorende:
- e. gebouwen en overkappingen;
- f. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- g. parkeervoorzieningen, wegen en paden, groenvoorzieningen, waterhuishoudkundige voorzieningen, nutsvoorzieningen;
- met dien verstande dat:
- h. in de bestemming niet zijn begrepen:
- i. inrichtingen aangewezen in bijlage I onderdeel D van het Besluit omgevingsrecht (inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken).

Met voorliggend bestemmingsplan maakt het college van Burgemeester en Wethouders gebruik van de wijzigingsbevoegdheid uit het Veegplan Buitengebied. De hiervoor weergegeven bestemming is daarmee ook van kracht op de uitbreiding van de zandwinning.

5.3 Wijzigingsplan

Het digitale Wijzigingsplan zandwinning Kruiselwerk fase 2 is de verzameling van geometrisch bepaalde planobjecten dat is vervat in een GML-bestand (NL.IMRO.0765.WPKruiselwerkfase2) met bijbehorende regels. Dit wijzigingsplan is via elektronische weg uitwisselbaar en raadpleegbaar. Het geeft de bestemming en de bebouwingsmogelijkheden van de gronden aan.

Regels

In artikel 1 is een aantal begrippen opgenomen, zodat duidelijk wordt wat onder de in het bestemmingsplan Wijzigingsplan zandwinning Kruiselwerk fase 2 genoemde begrippen moet worden verstaan.

In artikel 2 is beschreven hoe de in de regels genoemde maten moeten worden gemeten.

Artikel 3 bevat de inhoudelijke bestemming Bedrijf – Zandwinning. Deze bestemming is al van toepassing op de bestaande zandwinning en gaat nu ook voor het uitbreidingsgebied gelden. Binnen de bestemming is de winning van zand toegestaan, evenals opslag. Daarnaast zijn de

ondergeschikte en bijbehorende functie bij de zandwinning toegestaan. De bouwmogelijkheden zijn beperkt tot één gebouw ten behoeve van de zandwinning en bouwwerken geen gebouwen zijnde. Er is een specifieke gebruiksregel toegevoegd waarin geregeld is dat de opslag van zand en grond niet hoger mag zijn dan 15 meter. Ook het verontdiepen van de plas is als strijdig gebruik aangemerkt, zoals het provinciaal beleid voor diepe plassen voorschrijft.

In hoofdstuk 3 van de regels, artikel 4 tot en met 7, zijn de algemene regels opgenomen, zoals de antidubbelregel en de algemene gebruiks- en afwijkingsregels. Dit zijn de regels die nu ook al gelden in het gebied.

Hoofdstuk 4, de artikelen 8 en 9 bevatten de overgangs- en slotregels.

6 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In artikel 3.1.1, lid 1 Bro staat de overlegverplichting. Met een aantal vaste partners is voorafgaand aan de wettelijke vaststellingsprocedure, afstemming nodig. Dit zijn in ieder geval de provincie en het waterschap, maar kunnen ook andere relevante belanghebbende partijen zijn. Dit wijzigingsplan is door de gemeente toegezonden aan de overlegpartners. De Provincie Groningen en de Omgevingsdienst Groningen hebben gereageerd. Een samenvatting van de reacties en de beantwoording van de gemeente hierop zijn te vinden in bijlage 10. Naar aanleiding van de reacties zijn enkele wijzigingen in de toelichting van dit wijzigingsplan aangebracht.

Omdat dit wijzigingsplan een uitwerking is van de uitbreiding van de zandwinning waarvoor in het bestemmingsplan Buitengebied al een wijzigingsbevoegdheid was opgenomen, is de omgeving op de hoogte van de plannen van Van der Velde. Een formele inspraakronde kan daarom achterwege blijven. Van der Velde heeft de omwonenden op de hoogte gebracht van de uitbreidingsplannen.

Het ontwerp wijzigingsplan voor Kruiselwerk zal zes weken ter inzage worden gelegd. Gedurende deze periode zijn belanghebbenden in de gelegenheid om zienswijzen kenbaar te maken. Eventuele zienswijzen zullen in deze paragraaf worden samengevat en beantwoord. Het college geschouwd deze zienswijzen bij de vaststelling van het wijzigingsplan.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Voor het opstellen van een wijzigingsplan is een bedrag opgenomen in de legesverordening. De kosten voor planontwikkeling en uitvoering komen geheel voor rekening van initiatiefnemer en huidige eigenaar van de zandwinlocatie H.H. van der Velde b.v. Daarmee is de economische uitvoerbaarheid voldoende geborgd.

Planschade wordt in beginsel toegekend door het besluitvormend orgaan aan degenen die waardevermindering van onroerend goed ondervinden ten gevolge van het besluit tot wijzigen van het bestemmingsplan. De grondslag voor deze planschaderegeling wordt gegeven in artikel 6.1 Wro. In artikel 6.4 onder a Wro is bepaald dat de gemeente de mogelijkheid heeft om met de initiatiefnemer een overeenkomst te sluiten ten aanzien van planschade.